

OBDUKTIONER AF ØKOLOGISKE PATTEGRISE

Lena Rangstrup-Christensen, DVM, Ph.d. stipendiat
Institut for Husdyrvidenskab, Århus Universitet

Vejledere:

Jan Tind Sørensen & Lene Juul Pedersen

PROJEKTET

- ▶ **Hvad?** Undersøge risikofaktorer for pattedyrsdødelighed i den danske økologiske svineproduktion
- ▶ **Hvorfor?** En estimeret dødelighed i fravækningsperioden på mellem 25 og 40 % er uholdbart både ud fra et økonomisk og dyrevelfærdsmæssigt synspunkt.
- ▶ **Hvordan?**
  1. Detaljerede dødelighedsregistreringer foretaget i 9 besætninger over en etårig periode
  2. Obduktioner af et udvalg af døde pattedyr fra de 9 besætninger

BAGGRUND - DEN ØKOLOGISKE FAREMARK

BAGGRUND - SØERNE

- ▶ Samme genetiske materiale som indendørs søer → samme udfordringer kan forventes
  - › Store kuld
  - › Stor størrelsesvariation af grise fra samme kuld
  - › Små og umodne grise

DØDELIGHEDSREGISTRERINGER

- ▶ Registreringer på søer
  - › Læg
  - › Huld
  - › Halthed
  - › Sundhedsstatus
- ▶ Registrering af pættegrise
  - › 1. tilsyn efter faring
  - › Kastration (3-5 dage efter faring)
  - › Vaccination (14-21 dage efter faring)
  - › Fravæning (49 dage efter faring)
- ▶ Indsamling fra juni 2014 til maj 2015

DØDELIGHEDSREGISTRERINGER

- Lommebog fremstillet til registreringerne

Hold:	So nr.	500	774	911	635	642	805
	Hytte	73	63	26	115	65	14
	Læng nr	5	2	1	4	4	3
	Fen nr/fælles fold						
Indsæt færemærk	Dato	13/9	24/9	14/1	24/9	14/9	
	Hælkhed (0-1) + Huld (2-4)	3	1	1	3	2	3
	Faring, dato	28/6	27/8	27/8	27/8	27/8	27/8
	1. tilsyn efter faring, dato						
Faring	Dødfaste	5	3	6	2	1	
	Døde efter faring (5/A)		1 5	1 5	3 5		
	Levendefædre	19	2	3	18	24	22
	Hensl smål (maks. 21 cm)						
Indtil kastretning	Kuldsgjævning +/-	-1	-2	+9	-3	1	
Gylte	Antal parter	14	7	14	14	15	
	Kastretning, dato	30/8	28/8	28/8	14	15	
Kastretning	Antal grise v/start	14	14	14	14	13	
	Afliv. efter optæt, antal						
	Evt. kuldsgjævning +/-		0		-2	-2	
Forgård/vaccination	Dato	17/8	1	17/8	7/9	13/9	
	Antal grise	13	13	10	12	13	
Fravæanning	Dato	24/6	21/8	14/8	24/8	24/8	
	Antal grise fra v. soen	12	11	2	10	13	
Noter (evt. opløst):					SUR	altes	

Handwritten note: fælles sigt

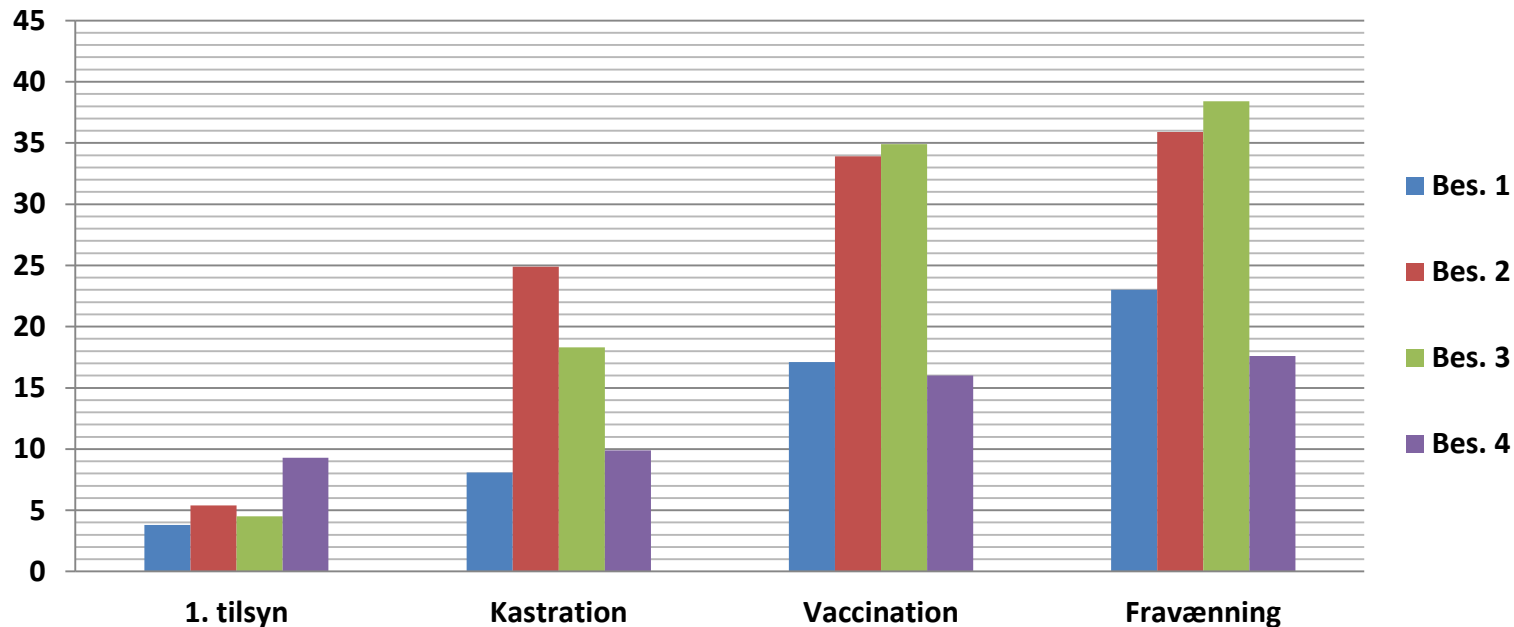
*Løste: 1. Færemærk 2. yverbet. 3. ben 4. andet. Antibiotika/g

Række	4	AVL 500-599	500	599	500	599	500	599
15	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
16	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
17	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
18	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
19	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
20	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
21	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
22	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
23	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
24	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
25	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
26	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
27	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
28	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
29	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
30	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
31	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
32	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
33	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
34	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
35	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
36	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
37	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
38	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
39	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11
40	200	1/4 3	25/6	11	3	11	172	11

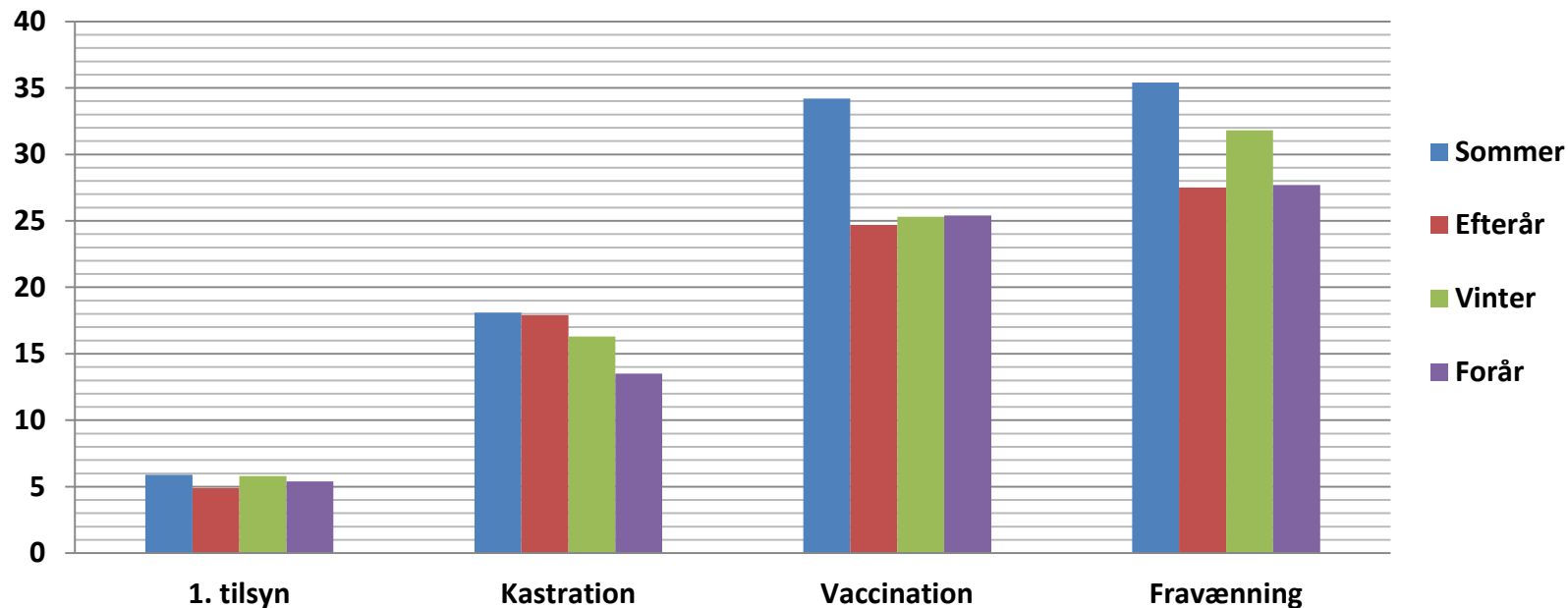
Handwritten notes: AVL (4), AVL (6), AVL (7)

Registreringer af 5500 til 6000 faringer

TOTAL DØDELIGHED - BESÆTNINGER

TOTAL DØDELIGHED - SÆSON

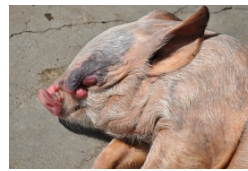

OBDUKTIONER

- ▶ 25 søer fra samme færehold – efter fjernelsen af forgården fra hele holdet
- ▶ Fire perioder: Sommer – Efterår – Vinter – Forår
- ▶ Indsamlet i samme periode som dødelighedsregistreringerne
- ▶ Frosset, tøet op og obduceret på bedriften
- ▶ Detaljerede oplysninger om hud, BMI, køn, maveindhold og meget andet..
- ▶ Der er brugt ca. 2-3 minutter pr. gris

OBDUKTIONER – DØD OG RÅDDENSKAB

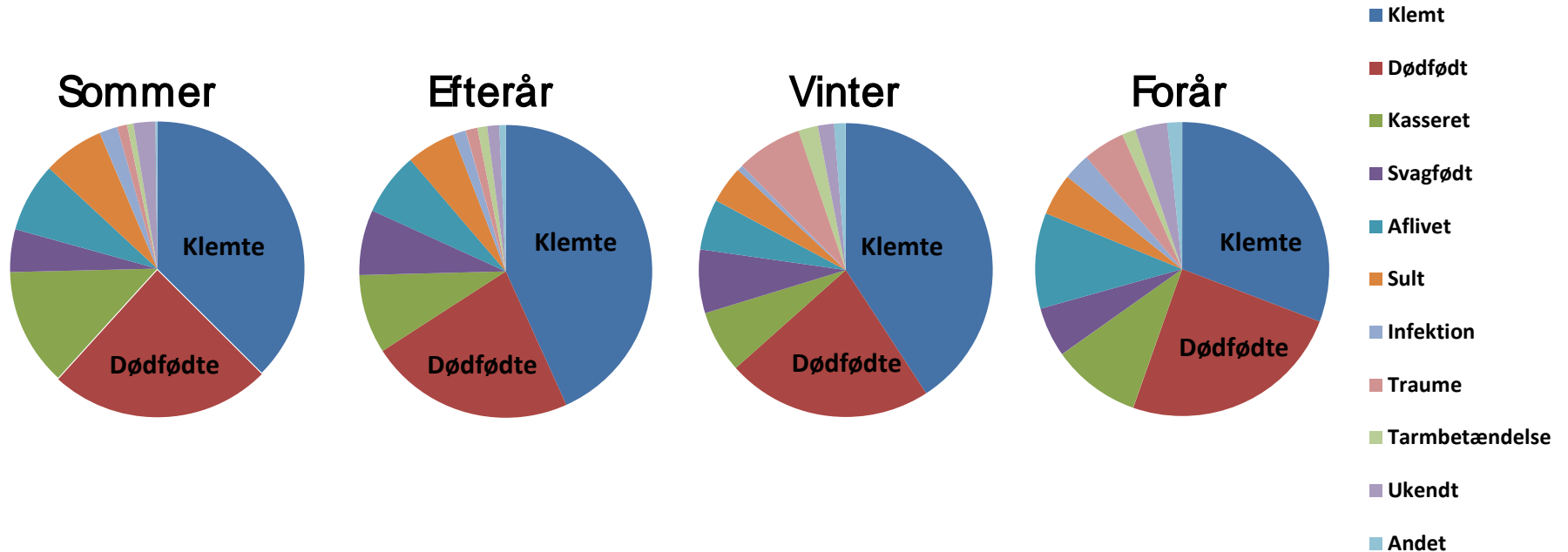

OBDUKTIONER - ANTAL

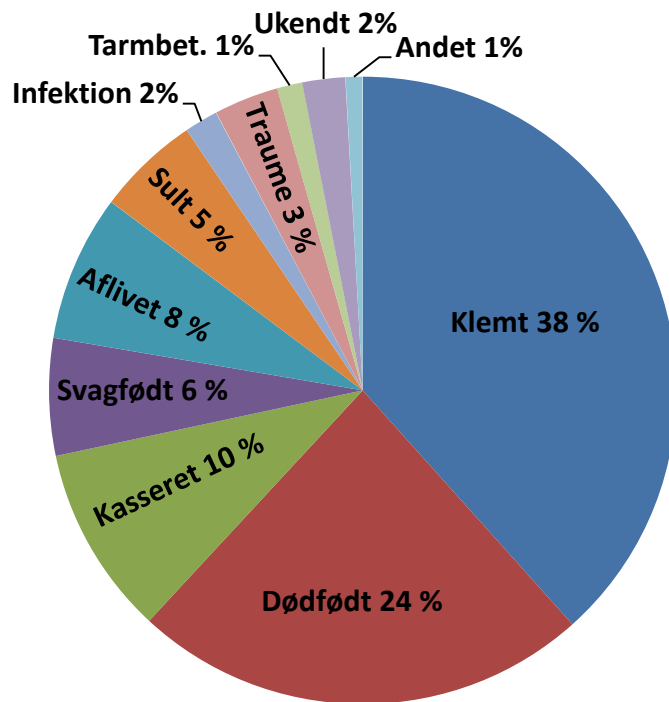

Besætning	Sommer 2014	Efterår 2014	Vinter 2015	Forår 2015	Total
1	99	62	71	75	307
2	201	114	152	111	578
3	143	102	105	77	427
4	129	94	124	98	445
5	65	66	91	66	288
6	93	121	66	94	374
7	85	75	36	43	239
8	93	110	85	60	348
9	93	92	57	51	293
Total	1001	836	787	675	3.299

OBDUKTIONER - ÅRSTIDER

OBDUKTIONER SAMLET

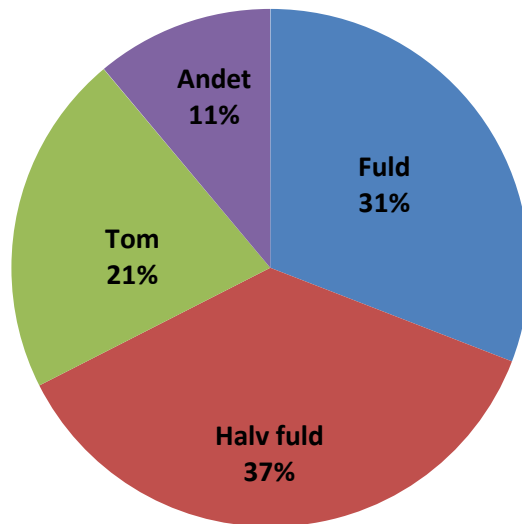

KLEMT GRISE

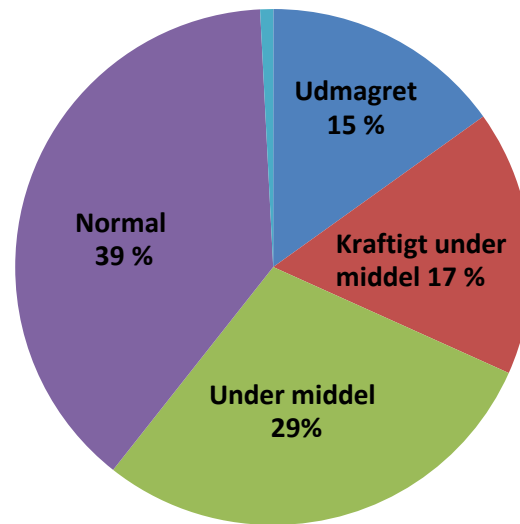

Maveindhold

Ernæringstilstand

DØDFØDTE GRISE - IDENTIFIKATION

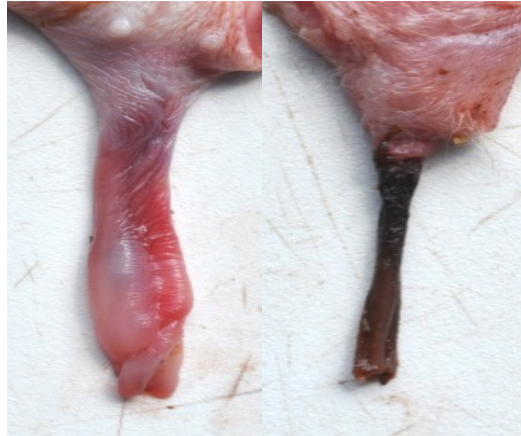

Hvordan ser man om en gris er dødfødt?

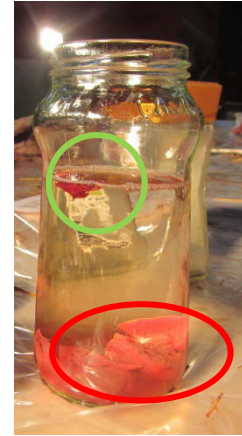
Snabelsko

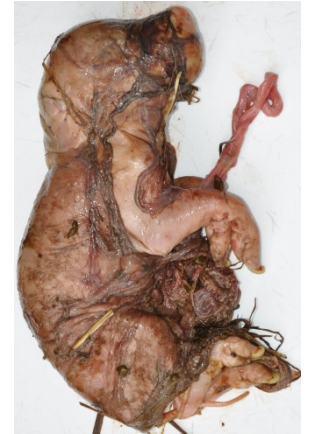
Navlestreng

Lunger

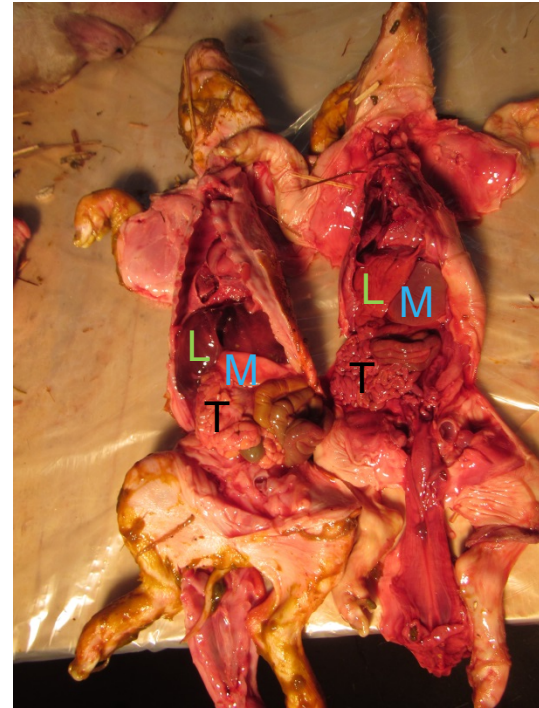
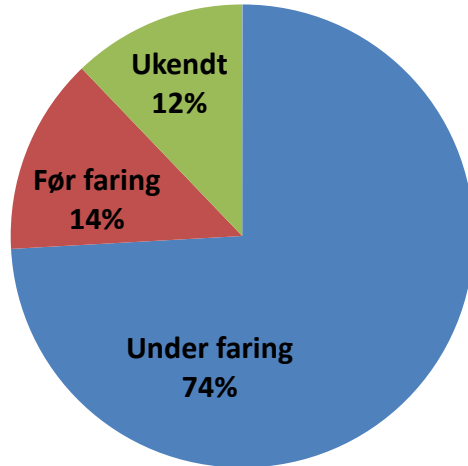

Fosterhinder

DØDFØDTE GRISE

Dødstidspunkt - dødfødte

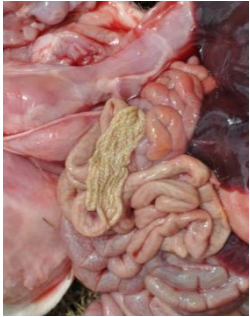

INFEKTIONER

Tarmbet.

Hudbet.

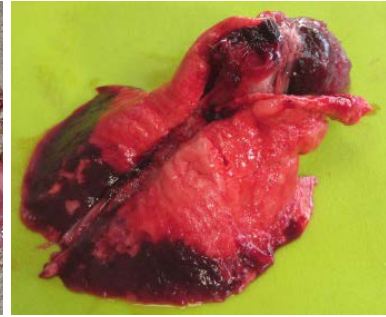
Ledbet.

Blodforgiftning

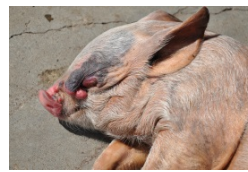
Lungebet.

UDFORDRINGER

- ▶ Vejret
- ▶ Råddenskab
- ▶ Halve grise
- ▶ Frysning
- ▶ Manglende grise i forhold til registreringerne
- ▶ Mange grise – det tager tid!
- ▶ Fokus på rette diagnoser og kategorier

MULIGHEDER!

- ▶ Relationer mellem søernes læg nr., huld og halthed og dødeligheden.
- ▶ Størrelsen af de obducerede grise. Er der diagnoser som er mere sandsynlige at se hos små grise modsat store grise?
- ▶ Har man større eller mindre chance for at overleve hvis man er født ind i et stort eller lille kuld?
- ▶ Er der større dødlighed hos grise som havde mange dødfødte kuld søskende?
- ▶ Hvornår i fravænningsperioden dør der flest grise ved klemning?
- ▶ Har klemte grise andre diagnoser?
- ▶ Er det altid de små grise der bliver klemte?

SPØRGSMÅL OG KOMMENTARER

A U

AARHUS
UNIVERSITET